

ZAKraj

Miesto, kde je náš domov

1/2026
zadarmo

5

**NA MODERNIZÁCIU
AMBULANCIÍ V KRAJI**
sú vyčlenené
milióny eur

7

**PLES NAPLNIL
POSLANIE POMÁHAŤ**
vystúpila na ňom aj
Zuzana Smatanová

10 - 11

**INOVIA MENÍ
NÁPADY NA REALITU**
rozhovor s riaditeľom
Vlastimilom Kociánom

ZAkraj

ZA kraj / občasník

Číslo 1/2026, 8. ročník,
vychádza 23. februára 2026.

Vydáva: Žilinský samosprávny kraj,
Komenského 48, 011 09 Žilina.

IČO: 37808427

Šéfredaktorka: Renáta Jaloviarová
(novinárska skratka JAR)

Grafické spracovanie: Marek Malina

Tlač: Päť P SLOVAKIA - reklamná
agentúra, spol. s r.o.

Distribúcia: KOLOS s.r.o.

Evidenčné číslo: EV 5751/19

ISSN: 2644-475/5

Archív online vydaní:

Foto na obálke:

**2. charitatívny ples
ŽSK a Nadácie ŽSK
s vystúpením
Zuzany Smatanovej**

Foto:
Marek Malina

Milé čitateľky a čitatelia

Každý z nás má nápady – niektoré môžu priniesť malé zlepšenia, iné zmeniť celú kariéru či život. Najhorší nápad je však ten, ktorý zostane len vo vašej hlave. Nie preto, že by bol zlý, ale preto, že nikdy nedostal šancu. Ako hovorí riaditeľ inovačného centra INOVIA Vlastimil Kocián: dôležité je začať.

Inovačné centrum sme pred piatimi rokmi založili spolu so Žilinskou univerzitou a mestom Žilina. INOVIA funguje ako most medzi nápadom a jeho realizáciou. Pomáha podnikateľom, výskumníkom, študentom – jednoduchému každému, kto má nápad, ale nevie, kde začať, koho osloviť alebo ako ho dotiahnuť do reálneho výsledku.

Za tých päť rokov vzniklo množstvo príbehov, kedy sa myšlienky premenili na fungujúce projekty, ktoré zlepšujú život nielen v našom kraji, ale aj za hranicami Slovenska. Ako sa im to darí, si môžete prečítať na ďalších stranách našich novín ZAKraj, práve v rozhovore so šéfom INOVIA.

Dnes majú inovátori a podnikatelia príležitosť ukázať potenciál nášho regiónu a posunúť svoje hranice. Spolu s INOVIA sme odštartovali dve prestížne súťaže. Pre podnikateľov je

to Inovácia Žilinského kraja, ktorá je súťažou inovatívnych firiem, startupov a ich projektov. A pre talentovaných študentov je tu súťaž Stredoškolský podnikateľský zámer, kde môžu prihlásiť svoje nápady. Súťaž im môže otvoriť dvere nielen do sveta podnikania, ale umožňuje získať skvelé skúsenosti aj finančnú odmenu.

Chcem povzbudiť podnikateľov, startupistov i študentov: prihláste sa a ukážte svetu, čo vo vás je.

Nech je každý váš nápad začiatkom niečoho veľkého a nech má šancu zmeniť svet okolo nás.

A vám, milí čitatelia, prajem veľa inšpirácie a pekné dni. *

Erika Jurinová

predsedníčka
Žilinského samosprávneho kraja

INOVÁCIA
ŽILINSKÉHO
KRAJA

18. ROČNÍK
INOVAČNÉHO
OCENENIA

Prestížna súťaž pre podnikateľov
a organizácie v Žilinskom kraji
v dvoch kategóriách:

Inovatívna firma alebo startup

Regionálna inovácia

INOVÁCIA
ŽILINSKÉHO
KRAJA
2025

INOVIA

Registrácia do 24. apríla 2026
www.inovaciazk.sk

Spolufinancovaný
Európskou úniou

PROGRAM
SLOVENSKO

MINISTERSTVO
INVESTÍCIÍ, REGIONÁLNEHO ROZVOJA
A INFORMATIZÁCIE
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Foto: Renáta Jaloviarová

302-tisíc zimných kilometrov za tri mesiace

Najsilnejšia snehová nádielka preverila cestárov na prelome rokov, no zimná údržba v Žilinskom kraji sa každoročne začína už v novembri. Zima sa naplno prihlásila 26. novembra, keď napadlo 15 až 20 cm snehu, miestami až 25 cm. Do konca januára 2026 najzdili cestári Správy ciest ŽSK na cestách II. a III. triedy viac ako 302-tisíc kilometrov pri pluhovaní, posype a ďalších zásahoch. Za tri mesiace spotrebovali spolu 17 926 ton posypového materiálu – približne 13-tisíc ton inertného a necelých 5-tisíc ton chemického. Najnáročnejšie obdobie prišlo v závere roka a na začiatku januára. Len na Silvestra najzdili mechanizmy takmer 16-tisíc kilometrov. Zimná údržba však ešte zďaleka nekončí – potrvá až do konca marca. (JAR) *

Nová informačná tabuľa pred úradom

Foto: Renáta Jaloviarová

Pred vstupom do budovy ŽSK na Komenského ulici v Žiline slúži verejnosti nová digitálna úradná tabuľa, ktorá prehľadne a rýchlo sprístupňuje dôležité informácie. Prostredníctvom tabule úrad zverejňuje aktuálne oznamy, úradné dokumenty, pozvánky na podujatia, mapy, cestovné poriadky a turistické informácie – všetko s prepojením na web zilinskazupa.sk. Tabuľa je navrhnutá s dôrazom na dostupnosť pre všetkých, vrátane seniorov a osôb so zdravotným znevýhodnením, a ponúka aj hlasové čítanie informácií. (JAR) *

Kultúra pritiahla vyše 1,5 milióna návštevníkov

Foto: Marek Malina

Lídrom v návštevnosti zostáva Oravský hrad, ktorý v roku 2025 privítal rekordných 209 407 návštevníkov. Najčastejšie sem zavítali Slováci, nasledovali Poliaci, Česi a Maďari. Celková návštevnosť kultúrnych zariadení v Žilinskom kraji medziročne mierne klesla o 1,29 %, predovšetkým pre rekonštrukciu hradu Likava a dočasné uzavretie Liptovského múzea v Ružomberku. Turisti však našli cestu k iným pamiatkam. Na Liptove napríklad návštevnosť kostolíka v Ludrovej s krásnymi freskami stúpla o 59 %.

Na Považí bol najnavštevovanejší hrad Strečno, na Liptove skanzen v Pribyline, na Kysuciach železnica vo Vychylovke a martinské Slovenské komorné divadlo si udržalo najväčšiu obľubu v Turci. (JAR) *

Kraj podporí ochranu detí a rodiny

Do 31. marca môžu žiadatelia na Úrad Žilinského samosprávneho kraja (ŽSK) doručiť žiadosti o príspevok na opatrenia sociálno-právnej ochrany detí a sociálnej kurately. Na výzvu je pripravený príspevok 20-tisíc eur. Príspevok je určený najmä na realizáciu preventívnych programov, tréningov a aktivít zameraných na primárnu prevenciu závislostí, šikany, kriminality, násilia páchaného na deťoch, kybernetického násilia a sexuálneho zneužívania, ako aj na podporu vhodného využívania voľného času detí a mladých dospelých. Výzva reflektuje aj rómsku problematiku s dôrazom na sociálnu inklúziu a prevenciu sociálno-patologických javov. Projekty musia byť realizované na území ŽSK. (JAR) *

Most bol postavený technológiou využívanou aj pri diaľničných mostoch.
Foto: František Dokoupil

Pôvodný most pred zbúraním.
Foto: archív SC ŽSK

Starý most zbúrali, po novom sa už jazdí

Obyvatelia Štiavnika sa dočkali nového, bezpečnejšieho mosta. Pri výstavbe sa použil aj recyklovaný materiál zo starého mosta. Nová stavba nemá pilier v rieke, čím sa zlepšil prietok vody a znížilo riziko poškodenia pri povodniach.

Stavebné práce sa začali vlni v júli a nový most sa podarilo dokončiť o tri mesiace skôr, než sa plánovalo. Ešte sa dokončujú práce v jeho okolí. Pri stavbe sa použil materiál zo starého mostu. „Zmluvné podmienky nám umožnili využiť časť zbúraného mostu po recyklovaní materiálu do spätných zásypov nového mostu v

objeme približne 75 percent,“ priblížil Peter Fuček, oblasťný riaditeľ spoločnosti Metrostav DS, ktorá stavbu realizovala. Rekonštrukcia bola financovaná z Programu Slovensko 2021 – 2027 a náklady presiahli 517-tisíc eur.

Podľa starostu Štiavnika Štefana Vároša ide o dôležitý most v prvej tretine obce. „Pre tých obyvateľov,

ktorí bývajú v hornej časti, by bol problém, keby sa tento most zrútil alebo bol neprejazdný. Sú tu síce obchádzkové trasy, ale veľmi zložité,“ povedal.

Žilinský kraj bude po zime pokračovať v rekonštrukciách mostov aj v ďalších obciach – v Bešeňovej, Veľkej Bytči, Bystričke, Liptovskej Porúbke, Uhorskej Vsi a Oravskej Porube za približne 6,6 milióna eur. Ako zdôraznila županka Erika Jurinová, bezpečné mosty sú základom kvalitnej cestnej siete. (JAR) *

Vedeli ste, že?

~ od roku 2018 bolo zrekonštruovaných už 100 mostov,
~ župa vlastní 790 mostov,
~ vo veľmi zlom stave je 43 a v zlom 123 mostov,
~ obnova by stála vyše 100 mil. eur, avšak celkový rozpočet ŽSK na rok 2026 je 313 mil. eur

Ďalšia posila z eurofondov

Bez eurofondov by bolo v Žilinskom kraji zrekonštruovaných výrazne menej ciest a mostov. Žilinská župa získala z Programu Slovensko 2021 – 2027 ďalšie finančné zdroje vo výške takmer 8 miliónov eur. Približne 7 miliónov eur bude smerovať na modernizáciu a zvýšenie bezpečnosti dvoch križovatiek na ceste II/583 medzi Žilinou a Terchovou (Varín – Koňhora a Stráža – Dolná Tížina – znázornená na mape). Cesta II/583 je významnou dopravnou tepnou regiónu a

vstupnou bránou do Vrátnej doliny, obľúbeného centra cestovného ruchu. Zároveň sa využívala ako obchádzková trasa pri odstávkach cesty v Strečne. Súčasný stavebno-technický stav oboch križovatiek už nezodpovedá ich dopravnému zaťaženiu ani bezpečnostným požiadavkám.

Okrem modernizácie križovatiek budú schválené prostriedky z eurofondov využité aj na sanáciu zosuvu v lokalite Pokryvač a na obnovu cesty Podvysoká – Zákopčie. (JAR) *

Križovatka Stráža - Dolná Tížina.
Foto: google.com/maps

Bytovka bude mať štyri podlažia a ponúkne 22 bytov. Novostavba vyrastie v areáli nemocnice. Foto: vizualizácia

Nový benefit pre zdravotníkov: V Čadci im ponúknu byty

Kysucká nemocnica s poliklinikou Čadca spolu so Žilinskou župou rozbiehajú konkrétny krok v boji s nedostatkom lekárov. V areáli nemocnice v Čadci má

vyrásť novostavba s bytmi pre zdravotníkov. Už bolo spustené verejné obstarávanie na zhotoviteľa stavby. V bytovke má vzniknúť 22 dvoj- až trojizbových nájomných bytov.

Cieľom je prilákať nových zdravotníkov do nemocnice. „Keďže byty budú priamo v nemocničnom areáli, novým zamestnancom budeme môcť ponúknuť bývanie a uľahčiť ich adaptáciu,“ uviedla šéfka zdravotníctva ŽSK Silvia Pekarčíková.

Kysuce ako prihraničný región dlhodobo zápasia s odlivom zdravotníkov do susedného Česka. Nemocnica aj župa ponúka v posledných rokoch mnoho benefitov, má prepracovaný stabilizačný program a teraz k nemu pribudne aj ponuka nájomných bytov priamo v areáli nemocnice. „Pravidelne chodíme na lekárske fakulty, rozprávame sa s medikmi a mladými lekármi. Dostupné bývanie patrí medzi ich priority. Verím, že aj tento krok môže byť dôležitý, či sa rozhodnú pre Čadcu,“ povedal riaditeľ nemocnice Martin Šenfeld. Predpokladané náklady na výstavbu dosahujú 2,8 milióna eur. Financovanie má byť zabezpečené zo zdrojov Štátneho fondu rozvoja bývania (ŠFRB), z dotácie ministerstva a z rozpočtu župy. Krajskí poslanci investičný zámer aj podanie žiadosti o úver zo ŠFRB schválili ešte koncom minulého roka. (JAR) *

Ambulancie môžu získať príspevok na modernizáciu

Žilinský samosprávny kraj vyhlásil výzvu pre ambulancie, ktoré chcú zlepšiť diagnostiku a dostupnosť zdravotnej starostlivosti. V rámci Programu Slovensko je na tento účel vyčlenených **3,5 milióna eur** z Európskeho fondu regionálneho rozvoja. Finančné prostriedky sú určené pre ambulancie pôsobiace na území Žilinského kraja, ktoré splnia podmienky výzvy. Podpora sa týka všeobecných aj špecializovaných ambulancií a

nadväzuje na projekt „Modernizácia materiálno-technického zabezpečenia existujúcich ambulancií v ŽSK“, ktorý bude realizovaný v rokoch 2026 – 2028. „Dôraz kladieme na zariadenia, ktoré majú reálny dopad na zlepšenie diagnostiky a dostupnosti zdravotnej starostlivosti pre pacientov v kraji,“ vysvetlila Silvia Pekarčíková, riaditeľka odboru zdravotníctva ŽSK. Poskytovatelia sa na spolufinancovaní podieľajú 8 % z celkových oprávnených výdavkov, zvyšok pokryje EÚ a štát. (JAR) *

Ilustračné foto: František Dokoupil

Informácie o výzve a podmienky predkladania žiadostí na www.zilinskazupa.sk alebo po zosnímaní QR kódu:

Školstvo

2023 - 2026

Reformy, zosúladienie vzdelávania s dopytom po profesiách a investície do modernizácie vytvorili základ kvalitného a dostupného vzdelávania pre žiakov, učiteľov aj regióny.

Investície 38,7 mil. €

Modernizácia budov, učební, dielni aj športovísk. Uvádžame zopár príkladov.

2,7 mil. €

Konzervatórium
Žilina

3 mil. €

SOŠ elektrotechnická
Žilina

2,5 mil. €

SOŠ polytechnická
Dolný Kubín - Kňažica

377 tis. €

Hotelová akadémia
Liptovský Mikuláš

655 tis. €

Spojená škola
Nižná

830 tis. €

SOŠ obchodu a služieb
Martín

950 tis. €

SOŠ lesnícka a drevárska
Liptovský Hrádok

200 tis. €

SOŠ strojnícka
Kysucké Nové Mesto

154 tis. €

SOŠ lesnícka
Tvrdošín

1,36 mil. €

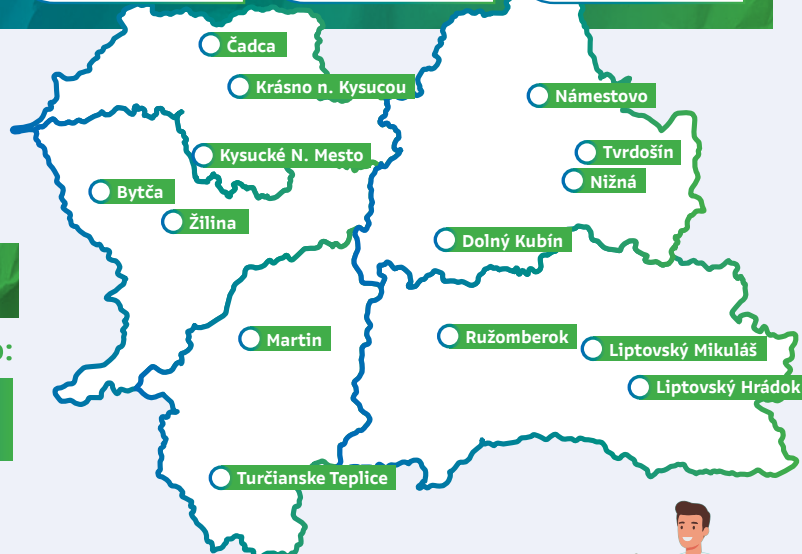
Spojená škola SPŠ IT a Gymnázium
Kysucké Nové Mesto

Digitálne zručnosti

Gymnázium Ružomberok - DiGi Hub:
digitálne technológie pre
informatiku, robotiku,
3D tlač a dizajn

grant
1,26 mil.€

Duálne vzdelávanie

školy, ktoré pripravujú
žiakov na reálny život

Do Duálneho vzdelávania
je zapojených vyše

Bezbariérové prostredie

Bezbariérové úpravy učební,
dielni, telocviční a vstupov

13 stredných škôl
2,3 mil.€

Zelené riešenia

Gymnázium
V. P. Tótha
Martín

extenzívna
zelená
strecha

116 tis.€

Stredná
športová škola
Žilina

dažďová kanalizácia
a vsakovacie
zariadenie

243 tis.€

Projekty
hospodárenia
s dažďovou vodou

a modro-zelené
opatrenia
na školách

Zodpovedná optimalizácia

Administratívne spájanie škôl v Žiline, Liptovskom Mikuláši, Kysuckom Novom Meste, Martine, Tvrdošíne a Ružomberku má za cieľ udržať dostupnosť vzdelávania, stabilizovať financovanie a zabrániť úpadku škôl.

ZODPOVEDNÉ

Druhý ročník charitatívneho plesu sa uskutočnil v nádhernej sále Sobášneho paláca v Bytči. Foto: Marek Malina

Spoločne pomáhame viac

Keď sa spojí dobrá nálada s dobrým úmyslom, vzniknú pekné veci. 2. charitatívny ples Žilinského samosprávneho kraja a Nadácie ŽSK, ktorý sa konal 17. januára v Sobášnom paláci v Bytči, bol aj o solidarite a spolupráci.

Súčasťou plesu bola tichá aukcia diel, ktorú pripravilo Liptovské kultúrne stredisko spolu so študentmi a pedagógmi Školy umeleckého priemyslu v Ružomberku. Spolu s tombolou sa vyzbieralo 3 761 eur. Tieto peniaze pomôžu rodinám, ktoré sa ocitli v ťažkej životnej situácii. Nadácia organizovala zbierku pre rodiny aj pred Vianocami na trhoch v Žiline. Predaj charitatívneho punču priniesol viac ako 1 380 eur. „Ďakujeme každému, kto prispel na dobrú vec. Ďakujeme aj mestu Žilina za bezplatný prenájom stánku a našim dobrovoľníkom, ktorí venovali svoj čas a energiu dobrej veci. Rovnako tak vďaka patrí hosťom a podporovateľom plesu za štedrosť, ako aj všetkým partnerom, ktorí ples finančne podporili“ povedala správkynia nadácie Anna Verešová. Nadácia ŽSK pomáha už sedem rokov ľuďom v náročných životných situáciách - poradenstvom aj finančnou a materiálnou pomocou. Za ten čas prerozdělila medzi rodiny viac ako 346-tisíc eur. (JAR) *

Kanceláriu pre európske otázky nájdete stále v našom regióne

Európa nie je „tam niekde v Bruseli“. Európa je aj Žilinský kraj. Rozvojová agentúra ŽSK obhájila projekt informačného centra **Europe Direct Žilinský kraj** a nasledujúcich päť rokov pokračuje ako styčný dôstojník pre témy Európskej únie v regióne. Bezplatné poradenstvo o európskych témach zostáva dostupné v regióne. To znamená viac diskusií, viac príležitostí, viac odpovedí na otázky o EÚ. Infocentrum ponúka občanom pomoc pri riešení problémov týkajúcich sa európskych záležitostí.

Prináša informácie pre mladých ľudí (Erasmus+, dobrovoľníctvo, stáže), organizuje diskusie so študentmi aj seniormi, podujatia k aktuálnym témam, súťaže, kvízy a workshopy. Nevenuje sa pritom iba témam o EÚ, ale aj kritickému mysleniu, mediálnej gramotnosti a kyberšikane. „Podarilo sa nám obhájiť, že Europe Direct Žilinský kraj patrí do nášho portfólia. Sme agentúrou, ktorá nielen pripravuje europrojekty, no sme tiež infobod, ktorý prináša tému EÚ do regiónu, sviežo, adresne a na podujatiach priamo medzi ľuďmi. Tešíme sa,

že nás nájdete nielen v Žiline, ale i v Oravskej knižnici v Dolnom Kubíne, ktorá je domovom európskych tém,“ uviedla riaditeľka Rozvojovej agentúry ŽSK Katarína Janurová a zároveň manažérka infocentra. Jeho aktivity môžete sledovať tiež na sociálnych sieťach. (Zuzana Stančíková) *

Europe Direct Žilinský kraj bude i v roku 2026 súčasťou viacerých podujatí v kraji. Foto: ED ŽK

Na otvorení rokovania krajského parlamentu sa zúčastnilo 27 žiakov z členských škôl Mládežníckeho parlamentu ŽSK. Prezentovali svoje aktivity v kraji a na školách a zároveň predstavili plány na ďalšie obdobie.
Foto: Marek Malina (2)

Zastupiteľstvo ŽSK v skratke

Na februárovom zasadnutí poslanci Žilinského samosprávneho kraja podporili konkrétne kroky pre zdravotníctvo, zlepšenie škôl a sociálnych služieb aj novú športovú infraštruktúru pre mladých a verejnosť.

~ Nové podmienky pre šport

Príprava športového centra pre mládež a talentovaných športovcov je o krok ďalej – krajskí poslanci schválili základné pod-

mienky verejného obstarávania na koncesiú výstavby haly. Halu postaví súkromný investor a bude ju prevádzkovať počas koncesnej lehoty, potom prejde do vlastníctva kraja. Nové centrum sa plánuje v areáli Gymnázia na Hlinskej ulici v Žiline.

~ Modernizácia budov

Zastupiteľstvo sa zaoberalo prípravou žiadostí o podporu zo Štátneho fondu rozvoja bývania v sume približne 5,5 mil. eur na obnovu internátov a zariadení sociálnych služieb. Obnovou prejdú internáty Spojenej školy v Ružomberku a Obchodnej akadémie v Liptovskom Mikuláši, CSS Horelica v Čadci a CSS Méta v Martine-Severe so zameraním na úsporu energií budov a zlepšenie ubytovania.

ZASADNUTIA ZASTUPITEĽSTVA ŽSK V ROKU 2026:

27. apríl
25. máj
6. júl
28. september

OSKENUJTE SI QR KÓD
A SLEDUJTE ROKOVANIE
ONLINE ALEBO ZO
ZÁZNAMU.

28. zasadnutie Zastupiteľstva Žilinského samosprávneho kraja sa uskutočnilo 16. februára.

~ Podpora pre zdravotníkov

Poslanci schválili pokračovanie a rozšírenie programu Ľudské zdroje v zdravotníctve, ktorý motivuje personál krajských nemocníc. Ponúka štipendiá pre študentov medicíny a ošetrovateľstva, mentorské príspevky a po novom zavedie program pre výkon činností – kóder DRG, dôležitý pre správne financovanie nemocníc. Od roku 2018 kraj podporil zdravotníkov sumou viac ako 1,55 mil. eur, do programu sa zapojilo 1 545 pracovníkov. (JAR) *

Priority poslancov ŽSK

Milí čitatelia, predstavujeme vám poslancov Žilinského samosprávneho kraja (ŽSK), ktorí boli zvolení do zastupiteľstva ŽSK vo volebnom období 2022 – 2026. Predstavia vám svoje názory, poslancenskú prácu, aktivity i priority. Krajské zastupiteľstvo má 57 poslancov.

Dušan HRIVNÁK,

poslanec za volebný obvod Turčianske Teplice, pôsobí v poslancenskom klube Spravodlivý kraj

V parlamente ŽSK pôsobím už druhé volebné obdobie. Ako poslanec a predseda finančnej komisie sa snažím presadzovať konkrétne a zmysluplné riešenia pre celý kraj.

Okres Turčianske Teplice má síce najmenej obyvateľov v rámci kraja, no aj preto sa usilujem, aby neostal „na vedľajšej koľaji“. Každý rok podporujeme v rámci finančných

možností menšie projekty obcí, dobrovoľných hasičov, športovcov či občianskych združení.

Dlhodobu sa venujeme príprave rekonštrukcie tzv. bývalej polikliniky v Turčianskych Tepliciach. Všetko nasvedčuje tomu, že investícia z európskych zdrojov a rozpočtu ŽSK vo výške približne 1,8 milióna eur sa už čoskoro začne realizovať.

V blízkej budúcnosti sa chystá aj kompletná rekonštrukcia strechy jedálne Strednej odbornej školy pedagogickej v Turčianskych Tepliciach, kde smeruje viac ako 500-tisíc eur. Podobná suma bude použitá na obnovu strechy bloku „A“ Centra sociálnych služieb Horný Turiec.

Ako člen Rady partnerstva TURIEC dbám na to, aby európske zdroje bolo cítiť aj u nás v okrese.

Rastislav JOHANES,

poslanec za volebný obvod Žilina, pôsobí v poslancenskom klube Za náš kraj

Ako dlhoročný mestský poslanec v Žiline mám bohaté skúsenosti so samosprávou a po zvolení do krajského zastupiteľstva som mohol prepojiť prácu poslanca aj so svojimi skúsenosťami v oblasti zdravotníctva. Takmer tri desaťročia pôsobím ako primár a námestník v nemocniciach v Žiline a v Dolnom Kubíne. Preto som kandidoval do zastupiteľstva ŽSK, ktorý má vo svojej pôsobnosti

štyri nemocnice a jednu polikliniku a zároveň organizuje a garantuje aj ambulantný sektor. Aktívne pracujem ako predseda zdravotnej komisie, kde v spolupráci s odborom zdravotníctva pripravujeme a predkladáme materiály do zastupiteľstva.

Naše nemocnice sa umiestňujú na popredných priečkach v hodnoteniach pacientov aj zdravotných poisťovní. Darí sa nám udržať a vzdelávať zdravotnícky personál, osobitne ma teší systematická práca s mladými zdravotníkmi a dobré stabilizačné programy.

Do budúcnosti plánujem aktivity na poli integrácie a koordinácie krajských nemocníc, ako aj spoluprácu so zariadeniami mimo pôsobnosti VÚC, ako sú Fakultná nemocnica s poliklinikou Žilina, Univerzitná nemocnica Martin a Ústredná vojenská nemocnica Ružomberok.

Ján PODMANICKÝ,

poslanec za volebný obvod Čadca, nie je členom žiadneho poslancenského klubu

Od roku 2005, keď som sa stal prvýkrát poslancom ŽSK za obvod Kysuce, je mojou absolútnou srdcovou záležitosťou Kysucká nemocnica s poliklinikou v Čadci. V tom čase bola pred ekonomickým kolapsom, s nedostatkom kvalitných prístrojov, nevyhovujúcimi priestormi a zastaranými operačnými sálami.

Dnes je situácia výrazne lepšia, hoci je pred nami ešte veľa problémov. Vďaka rozumným investíciám do energetickej úspornosti jej objektov, moderného prístrojového vybavenia, obnovy priestorov a jednotlivých oddelení sa zlepšujú pracovné podmienky a prostredie pre lekárov, zdravotnícky personál aj pacientov. Postupne sa tak darí z našej nemocnice vybudovať moderné a efektívne zdravotnícke zariadenie 21. storočia. Teší ma, že aj súčasné vedenie župy si uvedomuje význam nemocnice a nadväzuje na trend nastavený bývalým županom Jurajom Blanárom. Ďalšou mojou prioritou sú cesty II. a III. triedy. Som presvedčený, že aj v tejto oblasti je nastavený pozitívny trend a komunikácie na Kysuciach sa postupne a systematicky opravujú a modernizujú.

S riaditeľom INOVIA Vlastimilom Kociánom sme sa rozprávali o tom, čo inovačné centrum robí, komu môže pomôcť a ako prispieva k rozvoju regiónu. Foto: archív INOVIA

Vlastimil Kocián: „INOVIA premieňa myšlienky na projekty s reálnymi výsledkami“

Inovačné centrum INOVIA už vyše päť rokov posúva Žilinský kraj vo svete inovácií dopredu. Za úspešnými projektmi sú ľudia, dobré nápady a systematická podpora. Viac prezradil riaditeľ INOVIA **Vlastimil Kocián**.

Ako by ste jednoducho vysvetlili, čo robí INOVIA niekomu, kto o inovačných centrách nikdy nepočul?

Predstavte si INOVIA ako most medzi nápadom a jeho realizáciou. Či už ide o podnikateľa, výskumníka, študenta alebo úradníka, mnohí nevedia, kde začať alebo koho osloviť. My im poradíme, ako nápad vylepšiť, pomôžeme nájsť financovanie a prepojíme ich s expertmi či partnermi.

Môže to byť napríklad firma, ktorá rieši technický problém a my jej nájdeme univerzitného odborníka, ktorý sa tým zaoberá. Alebo niekto vymyslí startup, ktorému pomôžeme s biznis plánom a predstavíme ho investorom. Skrátka, INOVIA pomáha premieňať myšlienky na projekty s reálnymi výsledkami.

Čo za tých päť rokov považujete za najväčší úspech?

Ťažko vybrať len jednu vec, najdôležitejšia je však zmena myslenia v regióne. Pred piatimi rokmi málokto vedel, že existuje organizácia, ktorá môže pomôcť s inovačnými nápadmi. Dnes nás aktívne vyhľadávajú firmy, samosprávy, študenti aj výskumníci.

Organizujeme Festival inovácií, ktorý každoročne spája stovky ľudí z celého regiónu. Rozbehli sme historicky prvý celoslovenský putovný InDays Summit, ktorý začína práve tento rok v máji v Žiline. Prepojili sme desiatky firiem s expertmi, čo viedlo ku konkrétnym projektom. Rozšírili sme sa aj mimo Žilinu - na Oravu, Liptov, Turiec aj Kysuce. Odmenou sú pre nás príbehy ľudí, ktorí to vďaka INOVIA nevzdali a posunuli svoje nápady ďalej. Keď vidíte, že človek, ktorému ste pomohli, dnes úspešne podniká alebo jeho startup získal investíciu - to je ten najväčší úspech.

Ktorý projekt alebo príbeh z regiónu vás presvedčil, že to má zmysel?

Príbehov je mnoho, ale jeden ma obzvlášť oslovuje - žilinský startup UMEVIA. Študenti UNIZA z jednoduchého nápadu vytvorili platformu, ktorá uľahčuje rezerváciu hudobníkov, fotografov či moderátorov na rôzne podujatia. Dnes je to fungujúca platforma, ktorá zjednodušuje celý proces. Rieši reálny problém, prepája umelcov s organizátormi podujatí a umožňuje začínajúcim umelcom získať príležitosti a zarobiť si. V roku 2022 získala UMEVIA cenu verejnosti Social Impact Award, čo je medzinárodný program.

Ďalším inšpiratívnym príkladom je firma AT Crystals, ktorá v spolupráci so Žilinskou univerzitou vyvinula unikátnu technológiu pestovania veľkorozmerných monokryštálov s využitím v high-tech odvetviach. Vidieť, ako výskum z univerzity prechádza do praxe a ako vzniká firma s globálnym dosahom - to je presne to, prečo má zmysel budovať inovačný ekosystém v našom regióne. Zaujímavý je aj ECOPLANET SLOVAKIA z Liptova, ktorý prináša inovatívne ekologické riešenia pre čističky odpadových vôd a pomáha firmám i obciam hospodáriť s vodou efektívnejšie.

Toto sú momenty, ktoré dokazujú, že naša práca má zmysel. Keď sa jednoduchý nápad zmení na fungujúci produkt či službu, ktorá zlepšuje život v regióne alebo má medzinárodný dosah, to sú dôvody, prečo každé ráno vstávam a teším sa do práce.

Komu môže INOVIA pomôcť - je určená len pre firmy a podnikateľov alebo aj pre bežných ľudí s dobrým nápadom?

INOVIA je pre každého, kto chce svoj nápad pretaviť do reality. Firmám pomáhame cez službu Biznis Ambulancia s hľadaním expertov na riešenie konkrétnych projektov. Rovnako sme tu pre výskumníkov z univerzity, ktorí majú skvelý projekt a chcú ho rozšíriť do sveta alebo z neho urobiť biznis. Študentov zapájame do súťaží ako Stredoškolský podnikateľský zámer alebo Startup Weekend. Sme tu pre startupy, ktorým pomôžeme s biznis plánom, prepojíme ich s mentormi

a investormi. Spolupracujeme aj so samosprávami pri zavádzaní inováčných riešení, implementujeme nástroje ako Red Flags toolkit pre transparentnosť.

Ak niekto nezapadá do žiadnej z týchto kategórií, stále sa môže ozvať – spoločne nájdeme spôsob, ako mu pomôcť, alebo ho aspoň posunieme správnym smerom.

Je veľa mladých, ktorí po maturite idú študovať do zahraničia. Ako ich prilákať späť do regiónu?

Je pravda, že mnohí mladí ľudia odchádzajú študovať do zahraničia, a to je úplne v poriadku – získavajú skúsenosti, rozhľad, kontakty. Otázka je, či budú mať dôvod sa vrátiť. A tu

vidím veľký priestor pre zlepšenie. Práve preto musíme vytvárať podmienky, ktoré ich pritiahnú späť – zaujímavé pracovné príležitosti, kvalitné projekty, ale aj prostredie pre realizáciu vlastných nápadov. A presne o to sa v INOVIA snažíme. Na našich podujatiach ako Festival inovácií či InDays Summit môžu mladí ľudia stretnúť inšpiratívnych ľudí z regiónu. Prepájame študentov a absolventov s firmami. Pomáhame mladým startupistom rozbehať ich projekty. Ukazujeme im príklady ľudí, ktorí sa vrátili alebo zostali v regióne a úspešne budujú svoje projekty. Žilinský kraj má obrovský potenciál – máme silnú univerzitu, automobilový priemysel, rastúci IT sektor, krásnu prírodu. Musíme len dokázať

mladým ľuďom, že tu nájdú rovnako zaujímavú kariéru a kvalitný život ako v Bratislave či v zahraničí a môžu byť pritom blízko svojej rodine. *

Dôležité je začať

Najhorší nápad je ten, ktorý zostane len vo vašej hlave.

Neváhajte a ozvite sa na info@inovia.sk

alebo **0905 476 109**.

Inovačné centrum INOVIA sídli v **ATParku** na adrese **Rosinská cesta 9, Žilina**. Viac informácií nájdete na www.inovia.sk.

Súťaž Stredoškolský podnikateľský zámer je určená študentom zo Žilinského kraja. Víťazov spoznáme na Festivale študentskej podnikavosti. Foto: archív INOVIA

Rozbehni svoj projekt ešte na strednej

Máš nápad a chceš ho rozbehnúť? Súťaž Stredoškolský podnikateľský zámer ti otvára dvere do sveta podnikania.

Súťaž už 15 rokov podporuje talentovaných mladých ľudí v Žilinskom kraji. Prihlásiť sa možno do 8. marca 2026 v kategóriách Podnikateľský projekt a Spoločensky prospešný projekt. K prihláške je potrebné pripojiť aj pitch deck (prezentáciu projektu).

NÁPADY, KTORÉ ZABODOVALI MINULÝ ROK

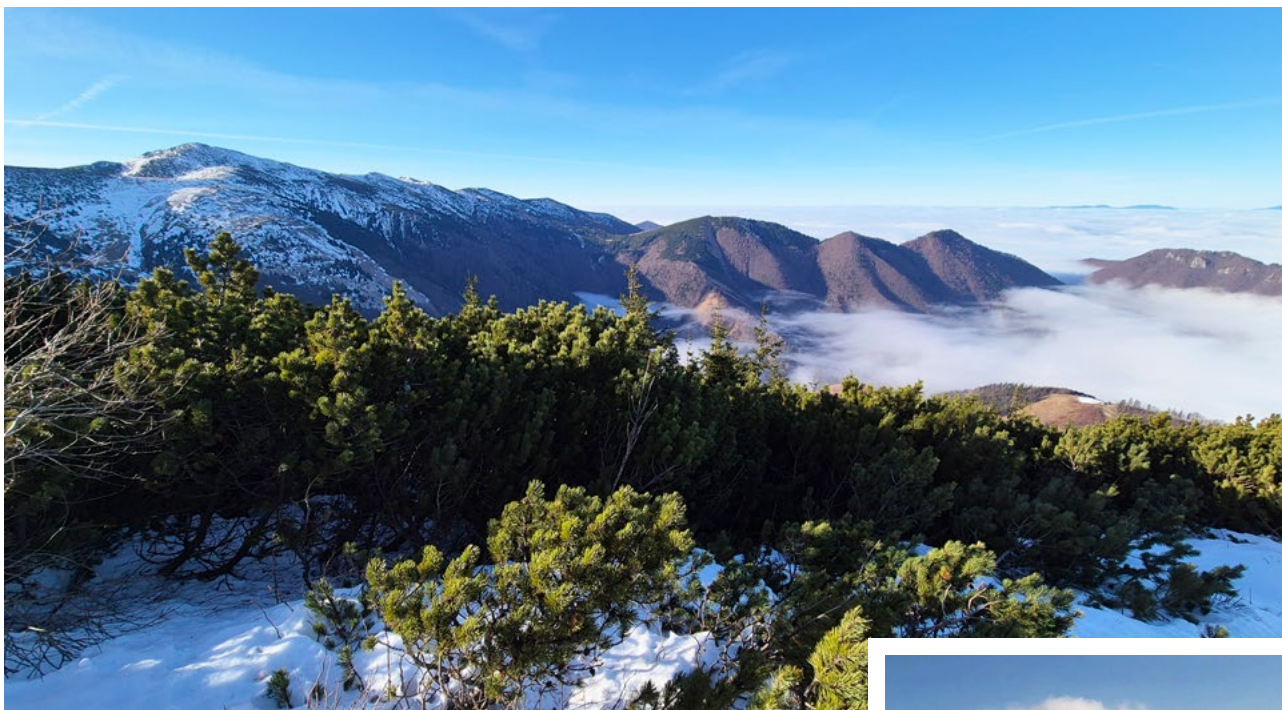
Lucia Gulášová z SOŠ umeleckého priemyslu v Žiline vlni získala v súťaži druhé miesto. Jej umelecké doplnky majú atypický vzhľad a zároveň elegantne pomáhajú v stresových situáciách. „Súťaž ma

posunula tým správnym smerom. Dokážem vytvoriť unikátny produkt a zároveň som získala zručnosti, ktoré využijem počas školy a verím, že aj v budúcnosti, napríklad v podnikaní,“ hovorí.

V kategórii podnikateľských projektov zvíťazil Milan Smieško z Obchodnej akadémie v Martine s nápadom na diagnostické zariadenie využívajúce umelú inteligenciu na rýchlu, neinvazívnu a presnú analýzu moču. Ocenenie získali aj žiačky z Obchodnej akadémie v Čadci za projekt výroby a predaja amerických cookies na slovenský spôsob.

„Súťaž Stredoškolský podnikateľský zámer je šanca rásť, vystúpiť z komfortnej zóny a naučiť sa vidieť príležitosti tam, kde ich iní prehliadajú,“ hovorí Jana Valová z inovačného centra INOVIA, ktoré spolu so Žilinskou župou organizuje súťaž. Nadácia KIA Slovakia podporí sumou od 1 500 eur realizáciu študentských verejnoprospešných projektov, ktoré môžu zlepšiť ich okolie, prostredie školy či životné prostredie. Všetky informácie o súťaži nájdete na www.podnikavistudenti.sk/sutaz alebo po naskenovaní QR kódu. * (Jana Špiláková)

Hrebeň Malej Fatry. Foto: Zuzana Mičíková

Ked' sa zima lúči a jar víta

Tešíte sa na jar a leto alebo sa ešte nechcete rozlúčiť so zimou? Či už milujete zasnežené svahy, alebo slnkom zaliate lúky, náš kraj vždy ponúka miesta, ktoré sa dajú obdivovať do nekonečna.

Chata pod Suchým. Foto: Zuzana Mičíková

Poludňový Grúň s výhľadom na Rozsutec.
Foto: Renáta Jaloviarová

ROZSUTEC NA DOHLAD

Lyžovanie na Poludňovom Grúni je vždy zážitkom. Pri peknom počasí a dobrej viditeľnosti si môžeme vychutnávať nádherné prostredie a výhľad na Rozsutec.

HREBEŇOM MALEJ FATRY

Či je zima, alebo leto, Malá Fatra láka v každom ročnom období. A vždy má svoje čaro, pre ktoré sa tam mnohí z nás vracajú pravidelne. Začiatkom alebo aj cieľom hrebeňovky po malofatranskej magistrále je Chata pod Suchým (1075 m n.m.). A ak práve nejдете zdolávať hrebeňovku, vyberte sa k chate zo Strečna alebo Varína.

Bačov stolec.

Foto: Jaroslav Moravčík pre KOČR Žilinský turistický kraj

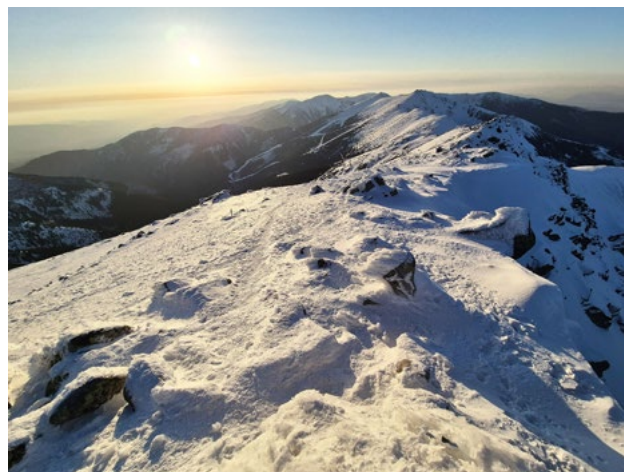
BAČOV STOLEC

Hojdačka, rozhľadňa a atraktívne miesto v jednom. A ako bonus s nádherným výhľadom na Chočské vrchy. To je Bačov stolec, ktorý nájdete nad dedinkou Osádka.

Zbyňovský budzogáň.

Foto: Filip Lehotský pre KOČR Žilinský turistický kraj

Pohľad z Ďumbiera. Foto: Zuzana Mičíková

Z ĎUMBIERA DO DVOCH KRAJOV

Najvyšší vrch Nízkych Tatier, Ďumbier (2 046 m n. m.), leží na hranici Banskobystrického a Žilinského kraja. Oblíbená je hrebeňovka z Chopku, pričom výstup si môžete uľahčiť lanovkou zo severnej alebo južnej strany. V sedle pod Ďumbierom stojí jedna z najstarších horských chát na Slovensku – Chata M. R. Štefánika, otvorená v roku 1928.

POCUKROVANÝ BUDZOGÁŇ

Tu sa príroda naozaj vyhrala a vytvorila impozantnú skalu. Budzogáň nad Zbyňovom pripomína kyjak zapichnutý do zeme či zovretú päsť. K tejto zaujímavej skalnej dominantne vedie značený náučný chodník z Rajeckých Teplíc alebo z obce Zbyňov.

AKO Z ROZPRÁVKY

Múzeum kysuckej dediny vo Vychylovke otvorilo svoje brány výnimočne počas jarných prázdnin. Dreveničky pod snehovou perinou pôsobili ako z rozprávky a jazdil aj vláčik na Historickej lesnej úvratovej železnici. Ak sa sem chcete vybrať opäť – napríklad už v apríli na veľkonočný program alebo na začiatok sezóny – aktuálne podujatia nájdete na www.kysuckemuzeum.sk alebo si naskenujte QR kód.

Skanzen vo Vychylovke sa na chvíľu otvoril aj počas zimy.

Foto: archív Kysuckého múzea

V kraji za kultúrou

Reprofoto: z plagátu PMZA

28. február 2026

Budatínsky hrad | Žilina-Budatín

Sobota s princeznou

www.pmza.sk

28. 2. – 1. 3. 2026

Múzeum Kysuckej dediny |
Vychylovka
www.kysuckemuzeum.sk
Kysucký talizman

2. 3. 2026

Makovického dom |
Žilina
www.krkszilina.sk
Čas veľkonočný

Foto: František Dokoupil

2. – 7. marec 2026

Krajská knižnica | Žilina

Týždeň slovenských knižníc

www.krajskakniznicazilina.sk

3. 3. 2026

Oravská knižnica A. Habovštiaka |
Dolný Kubín
www.oravskakniznica.sk
Knihy máme v krvi

4. 3. 2026

Liptovská knižnica G. F.
Belopotockého | L. Mikuláš
www.kniznicagfb.sk
Je nás počuť: 740. výročie
1. písomnej zmienky o meste
Liptovský Mikuláš

5. 3. 2026

Krajská knižnica |
Žilina
www.krajskakniznicazilina.sk
Nepál – Langtang alebo ako sa kopú
zemiaky vo výške 4 000 m

6. 3. 2026

Kysucká knižnica |
Čadca
www.kniznica-cadca.sk
Deň otvorených dverí Kysuckej
knižnice v Čadci

Foto: stock.adobe.com

8. marec 2026

Turčianska galéria | Martin

Rodinná nedeľa v galérii
s Dušanom Pacúchom
www.turiecgallery.sk

11. 3. 2026

Literárna expozícia P. O.
Hviezdoslava | Dolný Kubín
www.oravskemuzeum.sk
A zrodila sa kniha – autorská beseda

18. 3. 2026

Kysucká knižnica | Čadca
www.kniznica-cadca.sk
Great Himalaya trail – Pakistan

18. 3. – 19. 3. 2026

Múzeum hrou |
Oravský Podzámok
www.oravskemuzeum.sk
Čítanie s pánom kráľom

28. 3. 2026

Sobášny palác | Bytča
www.pmza.sk
Veľkonočné trhy

Foto: archív Kysucké múzeum

3. – 6. apríl 2026

Múzeum kysuckej dediny | Vychylovka

Veľká noc ide

www.kysuckemuzeum.sk

4. 4. – 5. 4. 2026

Múzeum liptovskej dediny |
Pribylina
www.liptovskemuzeum.sk
Veľká noc

Program

marec 2026 - apríl 2026

- 3. 3. 18:30 Zem pamätá
- 4. 3. 18:30 Fóbie
- 5. 3. 18:30 Tartuffe
- 6. 3. 18:30 Hráči
- 7. 3. 18:30 Prelomiť vlny
- 12. 3. 17:00 Rím aj Košťany
(verejná generálka)
- 13. 3. 18:30 Rím aj Košťany
(premiéra)

- 14. 3. 18:30 Rím aj Košťany
- 17. 3. 18:30 Tartuffe
- 18. 3. 17:00 Rím aj Košťany
- 19. 3. 18:30 Na medvedov!!!
- 20. 3. 18:30 Sen noci svätajánskej
- 24. 3. 18:30 Doma – všade –
dobře – najlepšie
- 25. 3. 18:30 Rím aj Košťany
- 26. 3. 18:30 Zem pamätá
- 27. 3. 18:30 Prelomiť vlny
- 28. 3. 17:00 Tajný lodný denník

- 31. 3. 18:30 Tartuffe
- 1. 4. 18:30 Na medvedov!!!
- 2. 4. 18:30 Fóbie
- 7. 4. 18:30 Rím aj Košťany
- 8. 4. 18:30 Hráči
- 9. 4. 18:30 Zem pamätá
- 10. 4. 18:30 Sen noci svätajánskej
- 11. 4. 18:30 Prelomiť vlny
- 15. 4. 18:30 Tartuffe

Zmena programu vyhradená!

Rím aj Košťany

Réžia: Lukáš Brutovský

Hrajú: B. Palčíková, D. Droppová,
M. Babej, J. Dobřík, A. Hudák

Jednoaktovka v dvoch dejstvách mestách.

Rýmuje sa únos kľúčovej osoby regionálneho divadla a večer nespútanej zábavy? Čo chcú diváci? Čo prevádzka? Čo tvorcovia? A čo na to herci?

Multižánrová pestrofarebná revue. Skeče, tance, hudba a spev. *

Fotografie z prvej „čítačky“. Foto: Braňo Konečný

Premiéra: 13. marec 2026

bábkové
divadlo
žilina

**BÁBKOVÉ DIVADLO
ŽILINA**

www.bdz.sk

Program

marec 2026 - apríl 2026

- 1. 3. 16:00 Lebo medveď (5+)
- 8. 3. 16:00 Škaredé
káčatko (4+)
- 11. 3. 19:00 Neprebudený (14+)
- 15. 3. 16:00 Zvedavý sloník (3+)
- 22. 3. 16:00 Zázračná
baterka (3+)
- 29. 3. 16:00 Kráska a zvierka (7+)
- 12. 4. 16:00 DO...MYSLI alebo
dobrodružná výprava
tajomstvami mysle (8+)

Zmena programu vyhradená!

Neprebudený (14+)

Adaptácia a réžia: Marián Pecko

Dramaturgia: Matej Truban

Scénografia a bábký:

Pavol Andraško

Hudba: Róbert Mankovecký

Hrajú: Braňo Bačo, Ján Demko,
Jana Eliášová a. h., Martin Frank,
Juliána Hamranová a. h.,
Jan Homolka, Barbora Juríčková,
Bibiana Tarasovičová

Divadelná adaptácia najznámejšej Kukučínovej novely zachytáva osud mladého obecného husára Ondreja. Vidí svet inak, preto je vylúčený zo spoločnosti. Rozhodne sa ľúbiť, preto je terčom posmeškov a opovrhnutí.

Inscenácia sa venuje témam, ktoré sme v truhlici dedičstva spolu s

príbormi a obliečkami zdedili po našich predkoch. *

Foto: Milo Fabian

IDEATON

TÍMOVÁ VÝZVA

LINK NA
PRIHLASOVANIE

10. APRÍL 2026
SOBÁŠNY PALÁC BYTČA

IDEATON - Tímová výzva

je intenzívne 1-dňové stretnutie pre tímy s 5 mladými ľuďmi do 30 rokov. Práca v tíme sa sústreďuje na vyriešenie zadanej výzvy a následnej prezentácie pred porotou.

ikta, Olur, solano, véba.	vstala z mŕtvych	vstupenka (zast.)	značka lyží	zázrak	ZAkraj	citoslavce syčania	orgán zraku	lanová tkanina	ohavný človek	veliteľstvo (zast.)	Autorka: Anna Paďourová	rieka pri Omsku	veľký strach	3	slovanská bohyňa lásky	omotal	trhavinové náplne
hlavné jedlo dňa					priesyp (hovor.) príkáže						odchýlka						
2											nehybná zápal mandlí						
naše mesto						bývalý americký prezident kontraba						vysádzal suchý africký vietor					
iba				rubídium (zn.) 5			preddavok 51 (rím.)					Ján (dom.) popovok					
astát (zn.)			zasieval sviatočný deň					africký štát pomlčka, po franc.								teraz EČV Žiliny	
odvetvy	spasiť, po česky oba								diela, po česky obydlie pastierov					nedobre existuješ			
obec pri Dunajskej Strede							obraz svätých časť textu						zvrtné zámeno vzdor (hovor.)			svišťanie	potomok
poobíjali						zlato, po špan. citoslavce výstrelu				proti, po latin. mesto v Turecku					pamätová karta obojživelník		
mačacie citoslavce					nespalo piť, po česky						rozorávajú meno Rapaičovej			1006 (rím.) pohni			
Slovenské Divadlo Tanca				prestali držať kód Ruska								tuhé palivo končatina					
4								1									
Jakutsk (angl. prepis)								rumunské mesto							forma feudálnej držby v isláme		

Milí čitatelia, riešenie tajničky nám pošlite e-mailom na redakcia@zilinskazupa.sk alebo poštou na adresu Žilinský samosprávny kraj, Komenského 48, 011 09 Žilina (heslo: krížovka) do 31. marca 2026. Vyhrať môžete knihu a darčkové predmety od ŽSK. Účastníci súťaže dávajú súhlas so spracovaním identifikačných údajov (meno, priezvisko, e-mail, adresa, telefónne číslo) výlučne pre účely súťaže a odovzdanie výhry. Výhercov budeme kontaktovať písomne alebo telefonicky. Rozlúštenie krížovky z čísla 5/2025 je: **Šťastný nový rok, plný zdravia a radosti.** Výhercami sú: Helena B., Martin a Dana Š., Ľubochňa. Gratulujeme!